زنگ خطر

کاهش معنی دار سپرده های قرض الحسنه در بانک ها

سیر نزولی جذب سپرده‌های قرض‌الحسنه توسط شبکه بانکی که از ابتدی امسال آغاز شده بود، در طول سه ماهه فروردین، اردیبهشت و خرداد ماه سال جاری، با سرعتی بیشتر تداوم پیدا کرده و حجم این سپرده‌ها در پایان خرداد ۸۷ نسبت به پایان سال ۸۶ معادل ۵/۶ درصد کاهش یافته است.

اگر افت ۱۶/۴ میلیارد تومانی سپرده‌های قرض‌الحسنه بانک‌های کشور در پایان فروردین ماه و کاهش ۱۴۹/۳ میلیارد تومانی این نوع از سپرده‌های بانکی در انتهای اردیبهشت ماه سال ۸۷ برای بانک‌های ایران موجب ناراحتی شده بود و تا حدودی نگران کننده به نظر می رسید، اما سقوط ۸۵۰/۸ میلیارد تومانی حجم سپرده های قرض الحسنه نظام بانکی در پایان خرداد ماه امسال را باید به عنوان زنگ خطری هشدارآمیز برای مجموعه بانک‌های فعال کشور، به ویژه بانک‌های دولتی تلقی کرد، چرا که منابع قرض‌ا لحسنه در رده ارزان‌ترین منابع قابل جذب شبکه بانکی محسوب می‌شوند و بانک‌ها برای جذب و گردآوری این منابع، تقریبا هیچ هزینه‌ای را متحمل نمی‌شوند و تنها هزینه‌ای که برای جمع‌آوری این نوع از منابع بانکی صرف می‌کنند، همان دو درصدی است که براساس قانون می‌توانند برای تشویق و ترغیب مردم به سپرده‌گذاری در قالب حساب‌های قرض‌الحسنه، به عنوان جوایز قابل پرداخت به سپرده‌گذاران هزینه کنند.

به هر صورت، جدیدترین گزارش بانک مرکزی از مهم ترین ارقام عمده پولی و اعتباری در پایان خرداد ماه ۸۷ نشان می‌دهد که میزان سپرده‌های قرض‌الحسنه شبکه بانکی از ۱۵هزار و ۲۳۰/۵ میلیارد تومان در پایان سال گذشته، به ۱۴ هزار و ۳۷۹/۶۷ میلیارد تومان در آخرین روز از خرداد ماه سال جاری تنزل پیدا کرده است که به معنی کاهش ۸۵۰/۸۳ میلیارد تومانی حجم این نوع از سپرده‌های بانک‌ها در مقطع پایان اولین فصل از سال ۸۷ است. این در حالی است که تغییرات حادث شده در این حوزه در دوره‌های زمانی مشابه آن طی سال‌های ۸۳، ۸۴، ۸۵ و ۸۶ که آمار آن در وب سایت بانک مرکزی موجود است، هیچ گاه مشابه امسال نبوده و در طول سال‌های یاد شده، حجم سپرده‌گذاری قرض‌الحسنه مردم در بانک‌ها در پایان فصل بهار نسبت به شروع سال، همواره روندی افزایشی و مثبت داشته است.

جداول آماری بانک مرکزی نیز این موضوع را برپایه ارقام و نسبت‌های موجود ثابت می‌کند، چنان که مطابق ارقام اشاره شده، میزان سپرده‌های قرض‌الحسنه نظام بانکی که در پایان سال ۸۳ معادل شش هزار و ۹۸۰/۶۲ میلیارد تومان ثبت شده بود، پس از سپری شدن سه ماه از سال ۸۴ و در انتهای خردادماه از این سال، معادل ۱۴۵/۵۸ میلیارد تومان افزایش یافته و به هفت هزار و ۱۲۶/۲ میلیارد تومان رسیده است که به معنی رشد ۲/۱ درصدی حجم این سپرده هاست.

همچنین حجم نه هزار و ۳۲۳ میلیارد تومانی سپرده‌های قرض‌الحسنه بانک‌ها در انتهای اسفندماه سال ۸۴، به ۱۰ هزار و ۵۹/۲۱ میلیارد تومان در پایان خرداد ۸۵ افزایش یافته است که معادل رشد ۷۳۶/۲۲ میلیارد تومانی یا ۷/۹درصدی حجم این نوع از منابع بانکی است. نوسانات سه ماهه ابتدایی سال ۸۶ نیز براساس آمار بانک مرکزی در همین راستا رخ داده است، به این ترتیب که مجموع منابع قرض‌الحسنه شبکه بانکی پس از رسیدن به سطح ۱۳ هزار و ۳۵۲/۲۴ میلیارد تومان در انتهای سال ۸۵، سه ماهه اول سال ۸۶ را با رشدی مثبت سپری کرده است، به گونه‌ای که نهایتا در آخرین روز از خرداد ماه سال گذشته، حجم سپرده‌های قرض‌الحسنه بانک‌های کشور به ۱۳ هزار و ۶۱۲/۳۳ میلیارد تومان افزایش پیدا کرده است. این تغییر، معادل رشد ۲۶۰ میلیارد تومانی یا ۱/۹ درصدی سپرده‌های قرض‌الحسنه بانک‌هاست.

با جست و جو در دیگر آمارهای موجود در وب سایت بانک مرکزی، مانند جداول سری‌های زمانی شاخص‌های پولی و بانکی این سایت، می‌توان به آمار سال‌های پیشتر نیز دسترسی پیدا کرد و فقط برای ذکر یک نمونه از این نوسانات، می‌توان به حجم چهارهزار و ۵۷۰/۶ میلیارد تومانی سپرده‌های قرض‌الحسنه بانک‌ها در پایان اسفندماه ۸۲ اشاره کرد که پس از سپری شدن سه ماه از سال ۸۳ و در انتهای خرداد سال یاد شده، حجم این سپرده‌ها به پنج هزار و ۱۷۳/۰۹ میلیارد تومان افزایش یافته است. این نوسانات نیز نشان می

روند جذب سپرده‌های بخش غیردولتی توسط بانک‌های دولتی، روندی منفی و نزولی بوده، در حالی که در بانک‌های خصوصی سیری صعودی را پیموده است.

دهد که حجم سپرده‌های قرض‌الحسنه سیستم بانکی در طول سه ماهی که از سال ۸۳ سپری شده است، معادل ۶۰۲/۴۹ میلیارد تومان افزایش پیدا کرده است.

در آمار بانک مرکزی این موضوع نیز به وضوح دیده می‌شود که مجموع سپرده‌گذاری مردم در شبکه بانکی، دو مسیر جداگانه را به تفکیک نوع بانک‌ها (از جنبه دولتی یا خصوصی بودن آن‌ها) طی کرده است، به این صورت که روند جذب سپرده‌های بخش غیردولتی توسط بانک‌های دولتی - اعم از بانک‌های تجاری یا تخصصی- روندی منفی و نزولی بوده و برعکس در بانک‌های خصوصی سیری صعودی را پیموده است. در این گزارش، مجموع سپرده‌های بخش غیردولتی در کل شبکه بانک‌های دولتی و خصوصی، از ۱۵۶ هزار و ۳۸/۳۸میلیارد تومان پایان سال ۸۶، به ۱۵۵ هزار و ۳۷۶/۰۷ میلیارد تومان در پایان خردادماه امسال کاهش پیدا کرده است که به معنی تنزل ۶۶۲/۳۱ میلیارد تومانی کل سپرده‌هاست، اما با تفکیک این ارقام براساس نوع بانک‌های موجود در کشور، مشخص می‌شود که از مجموع سپرده‌های یاد شده، بانک‌های تجاری دولتی در جذب سپرده‌های مردم از دیگر بانک‌ها ناموفق‌تر بوده‌اند، چرا که کل سپرده ۱۰۶ هزار و ۲۸۰ میلیارد تومانی پایان اسفند ۸۶ آن ها، به ۱۰۳ هزار و ۸۳۸ میلیارد تومان در آخر خرداد ۸۷ کاهش پیدا کرده است که برابر کاهش شدیدی معادل دوهزار و ۴۴۲ میلیارد تومان طی سه ماهه سال ۸۷ است. سپرده‌های بانک‌های تخصصی دولتی نیز از ۲۰ هزار و ۱۷۳/۶۹ میلیارد تومان در پایان سال قبل، به ۱۹ هزار و ۹۵۷/۸۹ میلیارد تومان در انتهای خرداد ماه امسال کاهش یافته که به معنی افت ۲۱۵/۸ میلیارد تومانی سپرده‌های این بانک‌هاست، اما در مقابل، بانک‌های خصوصی با جذب ۳۱ هزار و ۵۸۰ میلیارد تومان از سپرده‌های مردم تا پایان خرداد ماه سال جاری، مجموع سپرده‌های خود را که در پایان سال گذشته معادل ۲۹ هزار و ۵۸۴/۵۳ میلیارد تومان بود، معادل یک هزار و ۹۹۵/۵۲ میلیارد تومان افزایش داده‌اند. به عبارت دیگر، کل سپرده‌های بانک‌های تجاری دولتی در پایان خرداد ۸۷ نسبت به پایان سال ۸۶ معادل ۲/۳ درصد کاهش یافته و سپرده‌های بانک‌های تخصصی دولتی نیز در همین مدت ۱/۱ درصد تنزل پیدا کرده است، در صورتی که مجموع سپرده‌های جذب شده توسط بانک‌های خصوصی در فاصله سه ماهه اول سال جاری، معادل ۶/۷ درصد افزایش پیدا کرده است.

منبع: سرمایه / برگرفته از سایت رستاک / نهم مهر ۱۳۸۷

جدیدترین گزارش بانک مرکزی از مهمترین ارقام عمده پولی و اعتباری در پایان خرداد ماه ۸۷ نشان می دهد که میزان سپرده‌های قرض‌الحسنه شبکه بانکی در سه ماهه اول امسال بیش از ۸۵۰ هزار میلیارد تومان کاهش یافته است.